

Відбір команди України
на XV Міжнародну олімпіаду з лінгвістики

Тур перший із двох, 15 квітня 2017 р.

Максимальна оцінка за кожну з п'яти задач — 20 балів

Час виконання роботи — 5 годин

 ling.org.ua

1. Грузинська абетка

П'ять одних і тих самих грузинських п'ятибуквених слів розташовано стовпцями у п'ять різних способів: в одному зі стовпців за алфавітним порядком перших літер (тобто так, що перші літери цих слів стоять у тому ж порядку, що й у грузинській абетці), в іншому — за алфавітним порядком других літер і так далі.

I	II	III	IV	V
ძოაჴე	ბანდი	დუმბო	ანდობ	ძებნა
ძებნა	ძებნა	ბანდი	ბანდი	ანდობ
ანდობ	ანდობ	ძებნა	დუმბო	ძოაჴე
დუმბო	ძოაჴე	ანდობ	ძოაჴე	ბანდი
ბანდი	დუმბო	ძოაჴე	ძებნა	დუმბო

Завдання. Для кожного стовпця визначте, відповідно до порядку яких літер у ньому розташовано слова. Доводити, що не існує інших відповідей, які задовольняють умову задачі, не обов'язково, але свою відповідь необхідно аргументувати.

Примітка. Напрямок грузинського письма — горизонтальний, зліва направо (такий самий, як і в українській мові).

2. Корейська мова

Дано речення українською мовою та їхні переклади корейською (в запису латинськими літерами за так званою ельською системою):

- 1 Сонг підтверджує, що Чангсеп та Міа їдять моркву.
Songun Changsepkwa Miaka tangkunul mekumul hwakinhanta.
- 2 Мінсу та Міа пропонують і наполягають, щоб Суні різала хліб.
Minswuwa Mianun Swunika ppangul sselkilul ceyanhako cwucanghanta.
- 3 Сунгук підтверджує, що Сонг сміється.
Swungwukun Songi wusumul hwakinhanta.
- 4 Міа підтверджує та засмучується, що Мірані ріже яблуко та цибулю і сміється.
Mianun Milanika sakwawa phalul sselko wusumul hwakinhako sulphehanta.
- 5 Инсун та Суні наполягають, щоб Сунгук мив картоплю і моркву, а Чинсук грала.
Unswunkwa Swuninun Swungwuki kamcawa tangkunul ssisko Cinswuki nolkilul cwucanghanta.
- 6 Чинсук вимагає, щоб Мінсу пік хліб і пиріг.
Cinswukun Minswuka ppangkwa philokul kwupkilul yokwuhanta.
- 7 Сонг засмучується, що Сунгук і Мірані грають, а Міа їсть суп і жує часник і печиво.
Songun Swungwukkwa Milanika nolko Miaka swuphulul mekko manulkwa kwacalul ssipumul sulphehanta.

Завдання 1. Перекладіть українською:

- 8 **Milaniwa Changsepun Swungwuki kwacawa sakwalul ssipumul sulphehanta.**
- 9 **Cinswukun Minswuwa Songi wuskilul yokwuhako cwucanghanta.**
- 10 **Unswunun Songi philokul kwupko Miaka swuphuwa manulul mekumul hwakinhanta.**

Завдання 2. Перекладіть корейською:

- 11 Мірані засмучується, що Инсун ріже моркву і картоплю.
- 12 Міа та Мінсу підтверджують, що Чинсук і Сунгук грають, а Сонг мие цибулю.
- 13 Сонг і Чинсук наполягають і вимагають, щоб Чангсеп сміявся та їв пиріг і суп.

Завдання 3. Перекладіть корейською мовою ще одне речення. Якщо ви не можете зробити цього з упевненістю, поясніть чому.

- 14 Мірані пропонує, щоб Суні жувала цибулю та хліб.

3. Лакота

Дано слова мови лакота (в латинській транскрипції):

kīza	чути однотонний високий звук
žata	це (наприклад, дорога) роздвоюється
šuža	це сильно вдарено
yi	це коричневе
m ⁱ niža	це погнулося, але можна випрямити
g ^e leza	це розліняно:
nuya	це тверде й нерухоме (наприклад, наріст на дереві)
m ⁱ niya	це пом'ялося, пожмакалося остаточно
zi	це жовте
šli	витікає густа рідина
kīža	чути переливчастий високий звук (наприклад, трель)
g ^e leya	це смугасте: ■■■

Завдання 1. Установіть, який із заданих у переплутаному порядку перекладів відповідає кожному з таких слів:

k'eya k'eza p^hešniža suza хуґа

це іскриться, це зламано, поверхню обідрано,
це трохи вдарено, поверхню подряпано

Завдання 2. Перекладіть мовою лакота:

витікає водяниста рідина; це м'яке та дуже
рухоме (наприклад, розпухла залоза);
це розпечене; це пружне і рухоме (наприклад,
хрящ); це ділиться на кілька відгалужень

Завдання 3. Поясніть, що означає слово ži.

Примітка. Мова лакота належить до індіанських (родина сіу). Нею розмовляють біля 6000 людей у США і Канаді.

Літера *x* читається приблизно як українське *х*; буква *y* — як дзвінкий відповідник *x*; *š* і *ž* читаються приблизно як українські *ш* та *ж*. Літерами *k'* та *p^h* позначено особливі приголосні, а літерами *ĩ*, *i*, *e* — особливі голосні звуки мови лакота.

4. Тангульська мова

Слова тангульської мови бувають дуже довгими та можуть мати складну структуру. Іноколи одне слово вимагає перекладу цілим реченням українською. Крім того, займенники (слова на кшталт *він, вона, вони, це*) можуть пропускатися, якщо їх усе одно можна відновити з контексту.

Нижче наведено речення тангульською мовою та їхні переклади українською (в переплутаному порядку). В українських перекладах займенники взято в дужки у випадках, коли їх пропущено в тангульських реченнях.

a) a masikserra	1) Чи хочуть вони (<i>мн.</i>) щипати одне одного?
b) āni masikngarokei	2) Чи бачиш ти це?
c) āthum masikngarokngāilā	3) Чи прийшли ви (<i>мн.</i>) всі?
d) ini thāingarokei	4) Він/вона буде щипати (їх) усіх.
e) na thāilā	5) (Вони) всі прийшли.
f) ithum thāingāihāirara	6) Вони (<i>дв.</i>) щипали одне одного.
g) rāserhāira	7) Вони (<i>дв.</i>) будуть приходити.
h) āni rāra	8) Ми (<i>мн.</i>) захочемо побачити (це).
i) nathum rāserhāiralā	9) Ми (<i>дв.</i>) бачили одне одного.

Завдання 1. Установіть правильні відповідності.

Завдання 2. Перекладіть українською мовою:

- j) nathum masikserngāira
- k) āthum thāiei
- l) i thāiserhāiralā

Завдання 3. Перекладіть тангульською мовою:

- 10) Чи хочете ви (*дв.*) приходити?
- 11) Ти побачив (це) все.
- 12) Ми (*мн.*) будемо хотіти бачити одне одного.

Примітка. Тангульська — сино-тибетська мова, якою розмовляють біля 140 тис. людей в Індії.

У тангульській мові розрізняються три граматичних числа: однина (одна людина чи одна річ), двоїна (*дв.* — дві людини чи дві речі) та множина (*мн.* — три та більше людей або речей).

5. Малайська мова

Дано слова перакського діалекту малайської мови та їхні переклади:

baɾɒʔ	багато	kəveɲ	сухий
baɾaŋ	річ	mude	молодий
bəʔbudɒʔ	усілякі діти	rəmpɔtaŋ	кожен вечір
budɒʔ	дитина	səʔsiket	дуже небагато
ʃəʃəviɛ	усілякі історії	tətue	дуже старий
daon	листок	tue	старий
dulu	давно	bəʔbaɾɒʔ	1
gəlap	темний	jəŋjaɾaŋ	2
gəʔgəlap	дуже темний	rɔtaŋ	3
jaɲaɲ	час	4	усілякі речі
jaɾaŋ	рідко	5	історія
jəŋjaɲaɲ	протягом тривалого часу	6	дуже давно
kaɟi	вчити	7	дуже маленький
kəʃeʔ	маленький	8	дуже молодий
kəkajɟi	неодноразово вчити	9	небагато
kəŋkəveɲ	дуже сухий		

Завдання 1. Заповніть пропуски.

Завдання 2. Як би ви переклали малайською мовою словосполучення *усілякі листки*?

Примітка. Малайська мова — одна з офіційних мов Індонезії, Малайзії, Брунею та Сінгапуру. Належить до австронезійської мовної родини, налічує 77 мільйонів носіїв.

Літера *ŋ* позначає єдиний звук, що записується як *ng* в англійському слові *king*; *ʔ* — ледве чутний звук, що виникає, наприклад, між *e* та *a* в російському слові *не-а* (т. зв. гортанне зімкнення); *v* — «гортанне» *p* (як у французькій мові); *ʃ* ≈ *ч*, *ɲ* ≈ *нь*, *j* ≈ *джь*. Літери *a*, *ɛ*, *ɒ* позначають особливі голосні малайської мови.